

2018-139

Archeologienota Dendermonde Schaapveld 20

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Julie HAGEN

19-10-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Dendermonde Schaapveld 20 (provincie Oost-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen groter is dan 5000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is 23 350m² groot en heeft een L- vorm. Het bevindt zich ten noorden en ten oosten van het Schaapveld. Op het plangebied zijn diverse fabrieksgebouwen- en loodsen gevestigd, die deel uitmaken van een grotere industriezone. De gezamenlijk bebouwde oppervlakte is 12 450,62m². Langs de westelijke grens is een windturbine gelegen. De overige ruimte wordt ingenomen door verhardingen rondom deze gebouwen. In de zuidwestelijke hoek is een strook onverharde grond aanwezig. Rondom de gebouwen zijn diverse nutsleidingen en grotere en kleinere rioleringen gelegen.

Het plangebied was sinds ca. 1777 tot ca. de jaren 1980 steeds onbebouwd en in gebruik als landbouwgebied, waarbij er mogelijk enkele landwegels over het terrein liepen. Op enige afstand van het terrein waren enkele wijken/kleine gehuchten gelegen, maar de kernen van de omringende dorpen bevinden zich op ruime afstand van het plangebied. De laatste decennia van de 20ste eeuw en begin 21ste eeuw veranderde de situatie drastisch: het plangebied ging deel uitmaken van een groot industrieterrein en er werden diverse industriegebouwen op het terrein gebouwd. In 2014 werd een windturbine opgericht. Al deze werken brachten aanzienlijke bodemingrepen met zich mee. Het terrein en de omgeving herinnert in niks meer aan de eeuwenlange functie als landbouwgebied. Het plangebied bevindt zich in een eerder vlakke overgangszone tussen de Schelde en hoger gelegen gronden in het zuidoosten. Het oorspronkelijke maaiveldniveau is echter niet meer te herkennen, het terreinverloop is heel geaccidenteerd met hoogteverschillen van meer dan 1 meter. Oorspronkelijk was er op deze locatie een matig natte licht zandleembodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont aanwezig. Deze zal door de huidige inrichting echter grotendeels verstoord zijn. Archeologisch gezien is het plangebied gelegen in een zeer interessante regio. Bij veldprospecties in de omgeving werden meerdere steentijdartefacten aangetroffen als losse vondst aan het maaiveld. De kans dat er op vergelijkbare bodems als het plangebied nog intacte steentijdsites aanwezig zijn is echter klein (geen begraven bodems aanwezig, verbrokkelde B-horizont, bodems vergraven door eeuwenlange landbouwactiviteiten); ook bij grootschalig archeologisch onderzoek op Hoogveld zone J, ten noordwesten van het plangebied en op een terrein met gelijkaardige landschappelijke kenmerken, werden geen steentijdsites aangetroffen. Wel leverde dit onderzoek een veelheid aan bewonings- en begravingssporen op uit de metaaltijden en de Romeinse periode. De archeologische verwachting voor het plangebied betreft voornamelijk archeologische grondsporen uit die periodes, en in mindere mate uit de middeleeuwen, ware het niet dat de kans zeer klein is dat er na de grootschalige werken die voorafgingen aan de ontwikkeling van het industrieterrein, het optrekken van de gebouwen, het aanleggen van de verharding en de installatie van de windmolen nog archeologische sporen bewaard zijn binnen het plangebied.

De geplande werken situeren zich in het zuidelijke deel van het plangebied, in het noordelijke deel gebeuren geen werken. De bestaande fabriekshal van 1610m² groot wordt afgebroken en de verharding rondom wordt opgebroken. Vervolgens wordt op deze plek een nieuwbouw hoogbouwdiepvriesmagazijn, met technische en accommodatieruimtes, laadkaaien en verharding voorzien, met volgende afmetingen: 4617m² gebouw + 1775m² nieuwe buitenverharding + 1700m² nieuwe steenslagverharding. Het gebouw zal naar alle waarschijnlijkheid (afhankelijk van de stabiliteitsstudie, nog uit te voeren) op palen gefundeerd worden. Daarbij komt een ondergrondse tunnelverbinding tussen de nieuwbouw en het bestaand gebouw in het noorden van 6m diepte en een opp. van 480m².

De werken zullen ongetwijfeld een grote impact hebben op de bodem. Als echter gekeken wordt naar de huidige inrichting van het terrein, dan wordt duidelijk dat het grootste deel van de zone waar de werken plaatsvinden reeds verstoord is door de huidige gebouwen en verhardingen. Zelfs de niet-verharde zuidelijke en westelijke strook werden deels verstoord bij de oprichting van de windturbine in 2014. Wat overblijft zijn hoogstens enkele smalle stroken verspreid gelegen mogelijk onverstoorde grond. Dus ondanks de initieel eerder hoge archeologische verwachting voor voornamelijk sites met grondsporen uit de metaaltijden en de Romeinse periode, zal een verder vooronderzoek op deze locatie zo goed als geen kenniswinst meer kunnen opleveren omdat eventueel aanwezig archeologische sporen reeds zullen zijn vernield. De kosten-baten analyse zal hierdoor negatief uitvallen.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt geen verder vooronderzoek geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

---

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.